

PERSPEKTİF

13 Şubat 2020

#8

Doç.Dr.Evren BOLGÜN | ebolgun@gmail.com

Yatırım ve Finans Dünyasındaki Hakikatlere Dair...

Doğrudan Yabancı Sermaye Girişinde Geçmiş Yılları Aramaktayız

Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırım miktarı, 2001 krizi öncesindeki dönemde yıllık ortalama \$1 Milyar seviyelerinde bulunmaktaydı. Özellikle kriz akabinde gerçekleştirilen yapısal reformlar ile birlikte, Avrupa Birliğinden katılım müzakeresi onayının da alınmasının verdiği destek ile doğrudan yatırım girişlerinde önemli düzeylerde artışlar gerçekleşmiştir. Mesela 2003-2004 yıllarında \$1.7-\$2.7 Milyar arasında bulunan yıllık toplam doğrudan yatırım girişleri, 2005-2015 yılları arasında \$10-\$22 Milyar seviyeleri arasında seyretmiştir. 2015 yılından itibaren azalan yabancı yatırım girişleri son yıllarda \$5-\$10 Milyar düzeylerine kadar düşmüştür. Yatırım miktarındaki düşüşün haricinde yatırım kalitesinde de bir gerileme olduğunu gözlemlemekteyiz. Özellikle yabancıya yapılan gayrimenkul satışlarından elde edilen gelirler toplam doğrudan yatırımlar içerisinde oldukça fazla bir pay almaktadır.

Geçtiğimiz günlerde ünlü danışmanlık şirketi Deloitte tarafından 2019 yılına ait Türkiye'nin Birleşme ve Satın Alma işlemlerine dair özet bir değerlendirme raporu yayınlandı. Bu yazıda kısaca geçtiğimiz yılı nasıl geçirdiğimizi sizlerle paylaşmak istiyorum. Satın Alma ve Birleşme piyasası içerisinde gerçekleşen işlem hacimlerine baktığımda, 2009 yılından bu yana en sakin bir yılı geride bıraktığımızı söylemek mümkün gözükmemektedir. Yıl genelinde toplam 233 işlem ile \$5.3 Milyar tutarında bir işlem hacmine ulaşılmıştır. Bir önceki yıla kıyasla hacimde %56 işlem sayısında da %9 düzeylerinde belirgin bir düşüş söz konusudur.

PERSPEKTİF

13 Şubat 2020

#8

Doç.Dr.Evren BOLGÜN | ebolgun@gmail.com

Yatırım ve Finans Dünyasındaki Hakikatlere Dair...

2019 yılının ilk yarısında resesyona ortamının sürmesi, ABD-Çin Ticaret savaşının yarattığı küresel belirsizliklerin ve döviz kuru oynaklığının yüksek seviyelerde bulunması yabancı yatırımcıların mevcut pozisyonlarını korumalarına yol açmıştır. Geçtiğimiz yıl içerisinde 3.Boğaziçi Köprüsü ile Kuzey Marmara Otoyolu yatırımlarının Çinli ticari bir grup tarafından \$688 Milyon ile satın alma girişimi en büyük işlem olarak kayda geçmiştir. Özel Girişim Sermaye şirketi olarak da Mayhoola Investment tarafından Boyner Perakende'nin \$405 Milyon tutar üzerinden gerçekleşen satın alınma işlemi de geçen yılın en büyük ikinci hareketi olarak görülmüştür.

Tablo: Birleşme & Satın Alma İşlemleri (2015-2019)

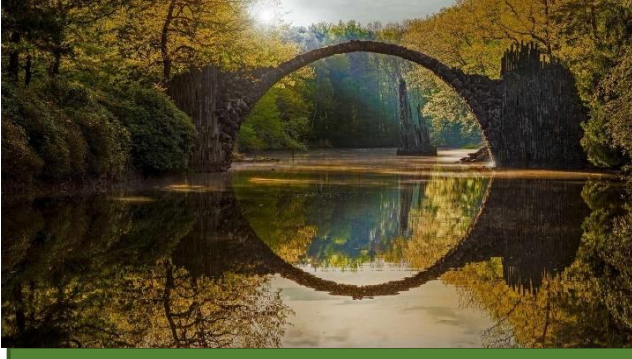
Year	2015	2016	2017	2018	2019
Deal Number	245	246	295	256	233
Deal Volume	US\$16.4 billion	US\$7.3 billion	US\$10.3 billion	US\$12.0 billion	US\$5.3 billion
Privatizations / Share in Total	US\$1.8 billion / 11%	US\$0.7 billion / 10%	US\$0.6 billion / 6%	US\$1.0 billion / 8%	- / - **
Foreign Investors / Share in Total	US\$11.5 billion / 70%	US\$3.8 billion / 52%	US\$5.5 billion / 53%	US\$7.6 billion / 63%	US\$3.4 billion / 64%
Financial Investors	19% of deal value / 21% of deal number	22% of deal value / 41% of deal number	25% of deal value / 49% of deal number	8% of deal value / 41% of deal number	17% of deal value / 37% of deal number
Average Deal Size ^(*)	c. US\$67 mn	c. US\$30 mn	c. US\$35 mn	c. US\$47 mn	c. US\$23 mn
Share of the Ten Largest Deals in Total Volume	50%	37%	50%	63%	50%
Largest Deal Value / Share in Total	US\$3.0 bn (Finansbank) / 18%	US\$687.8 mn (Mars Entertainment Group) / 9%	US\$1.4 bn (OMV Petrol Ofisi) / 14%	US\$3.2 bn (Denizbank) / 27%	US\$688.5 mn (Third Bosphorus Bridge) / 13%

Note: Data presented above include estimates for deals with undisclosed values and are adjusted for cancelled transactions.

(*) Excluding the ten largest deals, the average deal size of the remainder was c. US\$35, c. US\$19, c. US\$18, c. US\$18 and c. US\$12 million in respective years.

(**) Please see Privatization section on page 16.

Yıl içerisinde Birleşme & Satın Alma aktivitelerinin teknoloji, internet-mobil hizmetler, enerji, imalat sanayi, e-ticaret, gıda & içecek ve finansal servisler gibi bir çok farklı sektörler arasına yayıldığını görmekteyiz. Ancak teknoloji (48), internet ve mobil hizmetler (32) ve enerji (24) adet işlem ile ilk üç sırayı paylaştığını söylemek mümkündür. Teknoloji, internet & mobil hizmetler alanlarında gerçekleşen işlemlerin erken yatırım aşamasında ve risk sermayesi şirketleri öncülüğünde olduğunu da söylememiz gerekmektedir.

PERSPEKTİF

13 Şubat 2020

#8

Doç.Dr.Evren BOLGÜN | ebolgun@gmail.com

Yatırım ve Finans Dünyasındaki Hakikatlere Dair...

2020 yılı içerisinde küresel ekonomik belirsizliklerin ve bölgemizdeki jeostratejik risk unsurlarının zaman zaman artabileceğini göz önüne almak gerekmektedir. Ancak 2020 yılında Türkiye'nin bir önceki yıla göre %3-%4 arasında daha yüksek bir büyüme oranı ile yılı tamamlaması söz konusu olacağını dikkate aldığımızda ve döviz kuru oynaklığını düşük seviyelerde tutabilmemiz durumunda geçtiğimiz yıla kıyasla daha fazla miktarda doğrudan yatırım çekebilmesi mümkün olabilecektir.

Perspektif, tamamen kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu bülten söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Doç.Dr.K.Evren Bolgün hiç bir sorumluluk kabul etmez. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Doç.Dr.K.Evren BOLGÜN

T: +90 532 461 09 81